

DOI: <https://doi.org/10.33731/42019.175710>
УДК 343.375(477)

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ ТА МВС УКРАЇНИ

Володимир Криволапчук,
*директор Державного науково-дослідного інституту
МВС України, доктор юридичних наук,
професор, заслужений юрист України
ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9449-2242>*

У статті розкрито зміст діяльності Національної поліції та МВС України як суб'єктів правової охорони інтелектуальної власності. Розглянуто структурні підрозділи Національної поліції України та установи у системі МВС України, які уповноважені здійснювати захист прав інтелектуальної власності. Висвітлено види адміністративних правопорушень і злочинів проти порушення прав інтелектуальної власності. Конкретизовано основні проблеми, з якими стикаються правоохоронці у боротьбі з контрафактною та піратською продукцією.

Ключові слова: права інтелектуальної власності, захист, порушення прав, Національна поліція України, МВС України

Незаконне використання та реалізація прав інтелектуальної власності (далі — ПІВ) перетворилося для суспільства на реальну небезпеку системного характеру. Нинішній стан порушень ПІВ не тільки завдає фінансових збитків їх правовласникам, а й загрожує економічній безпеці нашої держави в цілому та підриває її авторитет на міжнародній арені.

Сучасне кримінальне законодавство визначає суспільно небезпечні діяння проти порушення ПІВ диспозиціями статей Основної частини Кримінального кодексу України (далі — КК України). Так, злочинами визначаються: пору-

шення прав на об'єкти авторського права та суміжних прав (ст. 176); порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральних мікросхем, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію (ст. 177); незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (ст. 203¹); незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут неза-

Світлана Філь,
*старший науковий співробітник
науково-організаційного відділу Державного
науково-дослідного інституту МВС України,
кандидат юридичних наук
ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8196-313X>*

конно виготовлених, одержаних чи підроблених контрольних марок (ст. 216); незаконне використання знака для товарів і послуг (торговельної марки), фірмового (комерційного) найменування, кваліфікованого зазначення походження товару (географічних зазначень) (ст. 229); незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю (ст. 231); розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232) [1].

Адміністративна відповідальність за порушення ПІВ застосовується у випадках, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі — КУпАП), зокрема при: порушенні прав на об'єкти права інтелектуальної власності (ст. 51²); незаконному розповсюдженні примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних (ст. 164⁹); порушенні законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорту дисків для лазерних систем зчитування, матриць, експорт, імпорту обладнання чи сировини для їх виробництва (ст. 164¹³); порушенні умов і правил, що визначають порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет (ст. 164¹⁷); наведенні завідомо недостовірної інформації у заявах про припинення авторського права і (або) суміжних прав, вчинених з використанням мережі Інтернет (ст. 164¹⁸) [2].

Національна поліція України (далі — НПУ) здійснює фіксацію вчинення цих адміністративних правопорушень шляхом складання протоколу та відкриває кримінальні провадження за фактом порушення ПІВ, передбачених статтями Основної частини КК України.

Про неефективність протидії порушенням ПІВ засвідчує тенденція зменшення направлення до суду проваджень, порушених за статтями, що передбачають кримінальну відповідальність за посягання на ПІВ. Так, за даними,

оприлюдненими Генеральною прокуратурою України, річних єдиних звітів про кримінальні правопорушення 2013 р., лише 11,8 % проваджень було направлено до суду, 2014 р. — 16,8 %, 2015 р. — жодного, 2016 р. — 15,0 %, 2017 р. — 33,8 %, 2018 р. — 21,5%. Крім того, за шість останніх років майже 68 % справ щодо порушення прав у сфері інтелектуальної власності закрито за ч. 1 п. 1, 2, 4 і 6 ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України [3].

Спостерігається й тенденція до закриття справ про адміністративні правопорушення проти порушення прав на об'єкти ПІВ (ст. 51² КУпАП) та за незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних (ст. 164⁹ КУпАП). Так, за даними Державної статистики України у 2014 р. у зв'язку з відсутністю події і складу адміністративного правопорушення та закінченням строків накладення адміністративного стягнення було закрито 23 % справ, із них 39 % за ст. 51² КУпАП та 23 % за ст. 164⁹ КУпАП, у 2015 р. — 24 % (35 % та 18 % відповідно), у 2016 р. — 31 % (39 % та 23 % відповідно), у 2017 р. — 40 % (47 % та 32 % відповідно). До того ж, за період 2014–2017 рр. відмічається зменшення фіксації адміністративних правопорушень за фактом порушення прав у сфері інтелектуальної власності у 17,25 раза [4].

Питання захисту ПІВ правоохоронними органами було предметом дослідження таких вчених: Н. В. Волкової, В. Д. Гулкевича, М. М. Дімітрова, Ю. М. Дьоміна, І. М. Коросташової, А. А. Ломакіної, А. С. Нерсесяна, О. В. Новікова, О. С. Парамонової, С. М. Тітова, О. М. Тропіної, В. А. Свириди, В. Б. Харченка, О. Ш. Чомахашвілі, А. В. Чукаєвої та інших. Незважаючи на широкий спектр дослідження правознавцями сфери інтелектуальної власності, питання захисту ПІВ органами поліції не знайшло достатнього висвітлення у правовій науці, що де-

термінує подальше його вивчення. Тож, метою статті є розкриття змісту діяльності НПУ, спрямованої на захист ПІВ та висвітлення основних проблем, із якими стикаються поліцейські у боротьбі з контрафактною та піратською продукцією.

Для забезпечення правової охорони ПІВ в Україні одночасно зі створенням та вдосконаленням нормативно-правової бази у сфері інтелектуальної власності була утворена структура органів державного управління інтелектуальної власності. Наразі до неї входять державні та судові органи, наділені відповідними повноваженнями у сфері інтелектуальної власності, наукові та освітні установи, громадські організації та інші структури, що беруть активну участь у реалізації державної політики у цій сфері та вирішенні широкого кола завдань з надання правової охорони, управління, реалізації та захисту ПІВ.

Сприяння захисту ПІВ від неправних посягань є одним із завдань українських органів поліції, проявом їх правоохоронної сутності. НПУ як центральний орган виконавчої влади служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки [5, ст. 1]. У суспільному житті держави роль НПУ реалізується через адміністративну діяльність. Від її ефективності суттєво залежить стан правопорядку в цілому, адміністративно-правова охорона громадського порядку та забезпечення безпеки суспільства, забезпечення особистої безпеки громадян, боротьба зі злочинністю, захист конституційних прав і свобод, законних інтересів, прав та інтересів юридичних осіб.

На сьогодні у структурі НПУ є два підрозділи, що забезпечують захист прав інтелектуальної власності, зокрема Департамент захисту економіки, який бере участь у проведенні заходів із запобігання і виявлення кримінальних правопорушень у сфері економіки та інте-

лектуальної власності та Департамент кіберполіції, який уповноважений протидіяти порушенням прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет.

Департамент захисту економіки та Департамент кіберполіції НПУ було створено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2015 р. № 830 як міжрегіональні територіальні органи Національної поліції [6]. Відповідно до покладених завдань Департамент захисту економіки НПУ: організовує і координує роботу територіальних підрозділів з протидії злочинам у сфері економіки та інтелектуальної власності; бере участь у проведенні заходів із запобігання і виявлення кримінальних правопорушень у сфері економіки, а також порушень у сфері інтелектуальної власності.

Департамент кіберполіції НПУ відповідно до законодавства України забезпечує реалізацію державної політики у сфері протидії кіберзлочинності та порушенню авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет [7]. Основними завданнями цього підрозділу є: участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики щодо попередження та протидії кримінальним правопорушенням, механізм підготовки, вчинення або приховування яких передбачає використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку; сприяння у порядку, передбаченому чинним законодавством, іншим підрозділам Національної поліції у попередженні, виявленні та припиненні кримінальних правопорушень. Ефективність діяльності кіберполіції підтверджується й тим, що впродовж 2018 р. за фактом порушення авторського права і суміжних прав було заблоковано 42 кінотеатри, а за січень-лютий 2019 р. ще 94 кінотеатри [8].

Крім адміністративно- та кримінально-правових заходів протидії порушенню ПІВ, які здійснюються працівниками органів поліції, Експертна служба Міністерства внутрішніх справ

України разом із державними спеціалізованими установами судової експертизи Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України і Державної прикордонної служби України здійснює судово-експертну діяльність у сфері інтелектуальної власності [9, ст. 7].

Експертна служба МВС України є системою державних спеціалізованих установ судової експертизи, діяльність якої спрямовується і координується МВС України та безпосередньо підпорядковується Міністру внутрішніх справ України. До неї входять Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України (далі — ДНДЕКЦ МВС України) та територіальні підрозділи — науково-дослідні експертно-криміналістичні центри. Відповідно до покладених на неї завдань із забезпечення судово-експертної діяльності Експертна служба МВС України:

- здійснює організаційно-управлінське та науково-методичне забезпечення судово-експертної діяльності, у тому числі розробляє методики проведення судових експертиз, стандарти, технічні регламенти, державні класифікатори, методичні рекомендації, довідкові посібники, програмні продукти;
- проводить судову експертизу в кримінальному, виконавчому провадженні, адміністративних, цивільних та господарських справах, справах про адміністративні правопорушення, а також забезпечує в установленому порядку участь спеціалістів Експертної служби МВС в слідчих (розшукових) діях;
- проводить експертні дослідження на договірних засадах з питань, що становлять інтерес для юридичних і фізичних осіб з урахуванням обмежень, передбачених Законом України «Про судову експертизу»;
- веде базу даних реєстру атестованих судових експертів Експертної

служби МВС, передає в установленому порядку інформацію до державного Реєстру атестованих судових експертів;

- організовує роботу Експертно-кваліфікаційної комісії МВС України з проведення атестації, присвоєння особам та позбавлення осіб кваліфікації судового експерта і кваліфікаційних класів судового експерта;
- здійснює наукову та науково-технічну діяльність у галузі судової експертизи [10].

Для кваліфікації дій обвинуваченого як злочину проти прав на об'єкти ПІВ та розрахунку розміру матеріальної шкоди, яку завдано порушенням ПІВ, відповідно до п. 6 ч. 2 ст. 242 КПК України призначається судова експертиза у сфері інтелектуальної власності за експертною спеціальністю «Експертиза у сфері інтелектуальної власності». Такий вид експертизи поділяється на підвиди судових експертиз, що збігаються з назвами об'єктів ПІВ. Залежно від підвиду такої експертизи розділяються види експертних спеціальностей. До них належать дослідження, пов'язані з літературними, художніми творами, комп'ютерними програмами, компіляціями даних (базами даних), виконаннями, фонограмами, відеограмами, програмами (передачами) організацій мовлення, винаходами, корисними моделями, промисловими зразками, сортами рослин, породами тварин, комерційними (фірмовими) найменуваннями, торговельними марками (знаками для товарів і послуг), географічними зазначеннями, топографіями інтегральних мікросхем, комерційною таємницею (ноу-хау), раціоналізаторськими пропозиціями, та економічні дослідження у сфері інтелектуальної власності.

Для забезпечення експертної діяльності з питань інтелектуальної власності у ДНДЕКЦ МВС України сформовано відділ досліджень у сфері інтелектуальної власності лабораторії досліджень

у сфері інформаційних технологій. Загалом у Експертній службі МВС України працюють експерти, що проводять експертні дослідження щодо факту порушення прав на об'єкти промислової власності, об'єкти авторського права і суміжних прав, комерційної таємниці, ноу-хау, а також дослідження ознак контрафактності лазерних компакт-дисків, аудіо- та відеокасет. За даними Міністерства юстиції України майже 45 % атестованих судових експертів у сфері інтелектуальної власності працюють у МВС України [11].

Ефективність розслідування кримінальних порушень у сфері інтелектуальної власності також залежить від висновку кваліфікованого експерта за фактом порушення прав. Тож їх брак у край негативно позначається на такій діяльності. Так, за даним Реєстру атестованих судових експертів [11], нині лише 96 експертам присвоєно кваліфікацію судових експертів з промислової власності та 94 — експертів з авторського права і суміжних прав. З них близько 80 % працює у Мін'юсті України, а решта — у МВС України та як самозайняті особи господарської діяльності. На сьогодні кількість таких експертів є недостатньою в Україні, про що свідчить наявність лише одного фахівця, якому надано право проводити експертизу топографії інтегральних мікросхем, та шести — сортів рослин і порід тварин. Окрім того, як стверджує С. А. Петренко, в Україні існує незбалансований розподіл таких експертів по областях. Найвищою є їх концентрація в Києві, що, на думку науковця, недоцільно з позиції розвитку не лише судової експертизи об'єктів ПІВ, а й цієї сфери взагалі в областях [12, 81–82].

Для проведення зазначеної експертизи судові експерти, яким присвоюється кваліфікація відповідно до Порядку присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів, працівники науково-дослідних установ судових експертиз Мін'юсту України [13] використовують методики проведення судо-

вих експертиз, які підлягають обов'язковій атестації та державній реєстрації згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595 [14]. За даними Реєстру методик проведення судових експертиз, на сьогодні в Україні лише сім методик для проведення експертизи у сфері інтелектуальної власності пройшли атестацію, а саме: для дослідження літературних творів, креслень як об'єктів авторського права, оптичних носіїв, що містять об'єкти авторського права та суміжних прав, винаходів та корисних моделей, раціоналізаторських пропозицій, комерційних таємниць і ноу-хау та визначення ознак контрафактності лазерних компакт-дисків, аудіо- та відеокасет [15]. Одну із атестованих методик для проведення досліджень оптичних носіїв, що містять об'єкти авторського права та суміжних прав, було розроблено ДНДЕКЦ МВС України. З огляду на перелік атестованих методик слід зазначити, що в проведенні експертизи стосовно об'єктів ПІВ, які не охоплені вказаними методиками, експерт змушений керуватися власними знаннями в цій сфері для надання обґрунтованого висновку, а це може призводити як до суттєвих порушень чинного законодавства, так і до спірності його висновку.

Відсутність єдиних методик дослідження може стати підґрунтям для проведення повторних експертиз в інших установах, що спричинить затягування судового процесу (Г. К. Дорожко і Н. В. Марченко) [16, 116–120]; призвести до обрання експертом помилкового шляху дослідження, результатом якого стане необґрунтований висновок (А. С. Штефан) [17, 73]; викликати суперечки під час проведення експертизи, зокрема в методологічних підходах (Ю. Г. Охромеев) [18]. Тож, для підвищення якості експертизи у сфері інтелектуальної власності та усунення вищезазначених проблем науковці пропонують упровадити єдині методики для дослідження всіх наявних об'єктів ПІВ.

Загалом підготовка фахівців з правової охорони та захисту ПІВ має свої складності, пов'язані зі скасуванням 4 березня 2015 р. Міністерством освіти і науки України обов'язкового викладання навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» у закладах вищої освіти III–IV рівнів акредитації незалежно від їх підпорядкування і форм власності для студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами спеціаліста і магістра [19]. Як наслідок — викладання цієї дисципліни не заборонено, проте дозволено закладам вищої освіти вирішувати на власний розсуд, чи вводити її до своїх навчальних планів. І лише визнаючи брак кваліфікованих фахівців для комплектування кадрового складу працівників підрозділів з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності закладам вищої освіти та наукових установ, Міністерство освіти і науки України 6 жовтня 2015 р. запровадило обов'язкове викладання у вищих курсах з основ інтелектуальної власності для студентів технічних та природничих спеціальностей [20]. Однак відкритим питанням залишається обов'язковість викладання такого курсу майбутнім працівникам правоохоронних органів, на яких безпосередньо будуть покладені обов'язки захисту ПІВ від порушень і протиправних посягань.

З метою підвищення кваліфікації майбутніх спеціалістів правоохоронних органів 17 березня 2017 р. для реалізації Проекту з підготовки фахівців по боротьбі з кіберзлочинністю та піратством було підписано Меморандум про співпрацю між Державною службою інтелектуальної власності (нині її повно-

важення здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України) та Національною академією внутрішніх справ (далі — НАВС). У рамках цього меморандуму співпраці створено на базі НАВС курси з підготовки правоохоронців за спеціалізацією, що спрямована на захист ПІВ, і вони стануть платформою для розробки нової освітньої програми, за якою відбуватиметься навчання правників нової генерації, покликаних захистити інноваційний потенціал України [21].

Незважаючи на позитивний момент у додатковому вивченні студентами та курсантами основ захисту ПІВ, зауважимо, що такий навчальний спеціальний курс викладатиметься в Україні лише на базі НАВС і, до того ж, він розрахований на підготовку лише спеціалістів у боротьбі з кіберзлочинністю та піратством, тобто майбутніх фахівців із захисту авторського права і суміжних прав, а не промислової власності.

Отже, враховуючи вищевикладене, доходимо висновку, що НПУ та МВС України сприяють захисту майнових прав власників об'єктів ПІВ шляхом застосування заходів виявлення та припинення фактів порушення ПІВ. Утім, недостатній рівень знань у сфері інтелектуальної власності правоохоронців, відсутність єдиних методик проведення експертиз за фактом порушення ПІВ та низька чисельність експертів у системі МВС України з питань інтелектуальної власності негативно позначаються на боротьбі з контрафактною та піратською продукцією. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. *Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.*
2. *Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51. Ст. 1122.*
3. *Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=*

- 112661&libid=100820&c=edit&_c# (дата звернення: 22.04.2019).
4. Адміністративні правопорушення в Україні. Статистичний бюлетень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publzlochyn_u.htm (дата звернення: 21.04.2019).
  5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.
  6. Про утворення територіального органу Національної поліції: постанова Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2015 р. № 830. Офіційний вісник України. 2015. № 84. С. 66. Ст. 2810.
  7. Про затвердження Положення про Департамент кіберполіції Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 10 листопада 2015 р. № 85.
  8. Департамент кіберполіції Національної поліції України. URL: <https://cyberpolice.gov.ua> (дата звернення: 23.04.2019).
  9. Про судову експертизу : Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 28. Ст. 232.
  10. Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03 листопада 2015 р. № 1343. Офіційний вісник України. 2015. № 92. С. 342. Ст. 3149.
  11. Реєстр атестованих судових експертів. URL: <http://rase.minjust.gov.ua> (дата звернення: 15.03.2019).
  12. Петренко С. А. Місце судової експертизи у справах із захисту прав інтелектуальної власності та удосконалення судово-експертної діяльності. Інтелектуальна власність в Україні: погляд з XXI століття : матеріалами IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 25–26 верес. 2014 р.). Черкаси : Чабаненко, 2014. С. 80–85.
  13. Про затвердження Порядку присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України : наказ Міністерства юстиції України від 30 грудня 2011 р. № 3660/5. Офіційний вісник України. 2012. № 3. С. 151. Ст. 105.
  14. Про затвердження Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз : постанова Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595. Офіційний вісник України. 2008. № 49. С. 33. Ст. 1585.
  15. Реєстр методик проведення судових експертиз. URL: <http://rmpse.minjust.gov.ua> (дата звернення: 15.03.2019).
  16. Дорожко Г. К. Судовий експерт у сфері інтелектуальної власності. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. № 1 (10). Т. 2. С. 116–120.
  17. Штефан А. С. Судова експертиза об'єктів авторського права : проблемні питання незалежності експерта. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009. № 3. С. 72–80.
  18. Охромеев Ю. Г. Деякі аспекти проведення судової експертизи у сфері інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність. 2009. № 1 (27).
  19. Про визнання такими, що втратили чинність, накази Міністерства освіти і науки України : наказ Міністерства освіти і науки України від 4 березня 2015 р. № 235. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3635-> (дата звернення: 23.04.2019).
  20. До листа МОН від 25 вересня 2015 р. № 1/10-3263 : доручення Кабінету Міністрів України від 6 жовтня 2015 р. № 35364/8/1-15.
  21. В Україні на базі національної академії внутрішніх справ готуватимуть спеціалістів по боротьбі з кіберзлочинністю та піратством. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/6544_V_Ukraini_na_bazi_Nacionalnoi_akademii_vnutrishnih_sprav_gotuvatimut_specialistiv_po_borotbi_z_kiberzlochinnistyu_ta_piratstvom.htm (дата звернення: 23.04.2019).

1. *Kryminalnyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 5 kvitnia 2001 r. № 2341-III. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2001. № 25–26. St. 131.*
2. *Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 7 hrudnia 1984 r. № 8073-X. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSS. 1984. № 51. St. 1122.*
3. *Pro zareiestrovani kryminalni pravoporushennia ta rezultaty yikh dosudovoho rozsliduvannia. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112661&libid=100820&c=edit&_c# (data zvernennia: 22.04.2019).*
4. *Administratyvni pravoporushennia v Ukraini. Statystychnyi biuleten. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publzlochyn_u.htm (data zvernennia: 21.04.2019).*
5. *Pro Natsionalnu politsiiu : Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 r. № 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2015. № 40–41. St. 379.*
6. *Pro utvorennia terytorialnoho orhanu Natsionalnoi politsii: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13 zhovtnia 2015 r. № 830. Ofitsiyni visnyk Ukrainy. 2015. № 84. S. 66. St. 2810.*
7. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Departament kiberpolitsii Natsionalnoi politsii Ukrainy : nakaz Natsionalnoi politsii Ukrainy vid 10 lystopada 2015 r. № 85.*
8. *Departament kiberpolitsii Natsionalnoi politsii Ukrainy. URL: <https://cyberpolice.gov.ua> (data zvernennia: 23.04.2019).*
9. *Pro sudovu ekspertyzu : Zakon Ukrainy vid 25 liutoho 1994 r. № 4038-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1994. № 28. St. 232.*
10. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ekspertnu sluzhbu Ministerstva vnurishnikh sprav Ukrainy : nakaz Ministerstva vnurishnikh sprav Ukrainy vid 03 lystopada 2015 r. № 1343. Ofitsiyni visnyk Ukrainy. 2015. № 92. S. 342. St. 3149.*
11. *Reiestr atestovanykh sudovykh ekspertiv. URL: <http://rase.minjust.gov.ua> (data zvernennia: 15.03.2019).*
12. *Petrenko S. A. Mistse sudovoi ekspertyzy u spravakh iz zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti ta udoskonalennia sudovo-ekspertnoi diialnosti. Intelektualna vlasnist v Ukraini: pohliad z KhKhI stolittia : materialamy IV Vseukr. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 25–26 veres. 2014 r.). Cherkasy : Chabanenko, 2014. S. 80–85.*
13. *Pro zatverdzhennia Poriadku prysvoiennia kvalifikatsiinykh klasiv sudovykh ekspertiv pratsivnykam naukovo-doslidnykh ustanov sudovykh ekspertyz Ministerstva yustytysii Ukrainy : nakaz Ministerstva yustytysii Ukrainy vid 30 hrudnia 2011 r. № 3660/5. Ofitsiyni visnyk Ukrainy. 2012. № 3. S. 151. St. 105.*
14. *Pro zatverdzhennia Poriadku atestatsii ta derzhavnoi reiestratsii metodyk provedennia sudovykh ekspertyz : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 2 lypnia 2008 r. № 595. Ofitsiyni visnyk Ukrainy. 2008. № 49. S. 33. St. 1585.*
15. *Reiestr metodyk provedennia sudovykh ekspertyz. URL: <http://rmpse.minjust.gov.ua> (data zvernennia: 15.03.2019).*
16. *Dorozhko H. K. Sudovi ekspert u sferi intelektualnoi vlasnosti. Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti. 2014. № 1 (10). T. 2. S. 116–120.*
17. *Shtefan A. S. Sudova ekspertyza obektiv avtorskoho prava : problemni pytannia nezalezhnosti eksperta. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2009. № 3. S. 72–80.*
18. *Okhromieiev Yu. H. Deiaki aspekty provedennia sudovoi ekspertyzy u sferi intelektualnoi vlasnosti. Intelektualna vlasnist. 2009. № 1 (27).*
19. *Pro vyznannia takymy, shcho utratyly chynnist, nakazy Ministerstva osvity i nauky Ukrainy : nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 4 bereznia 2015 r. № 235. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3635-> (data zvernennia: 23.04.2019).*
20. *Do lysta MON vid 25 veresnia 2015 r. № 1/10-3263 : doruchennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 6 zhovtnia 2015 r. № 35364/8/1-15.*

21. V Ukraini na bazi natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav hotuvatymut specialistiv po borotbi z kiberzlochynnistiu ta piratstvom. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/6544_V_Ukraini_na_bazi_Nacionalnoi_akademii_vnutrishnih_sprav_gotuvatimut_specialistiv_po_borotbi_z_kiberzlochinnistiu_ta_piratstvom.htm (data zvernennia: 23.04.2019).

Надійшла до редакції 11.06.2019 року

Криволапчук В., Филь С. Защита прав интеллектуальной собственности Национальной полицией и МВД Украины. В статье раскрыта деятельность Национальной полиции и МВД Украины как субъектов правовой охраны интеллектуальной собственности. Рассмотрены структурные подразделения Национальной полиции Украины и учреждения в системе МВД Украины, уполномоченные осуществлять защиту прав интеллектуальной собственности. Освещены виды административных правонарушений и преступлений против нарушения прав интеллектуальной собственности. Конкретизированы основные проблемы, с которыми сталкиваются полицейские в борьбе с контрафактной и пиратской продукцией.

Ключевые слова: права интеллектуальной собственности, защита, нарушение прав, Национальная полиция Украины, МВД Украины

Kryvolapchuk V., Fyl S. Protection of the rights of intellectual property of the National police and the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The article describes the content of the activities of the National Police and the Ministry of Internal Affairs of Ukraine as subjects of legal protection of intellectual property. It was clarified that in the structure of the National Police of Ukraine the Department of Economic Protection has been established, which is carrying out measures for the detection and termination of the facts of violation of intellectual property rights and the Department of Cyberpolicies, which provides counteraction to infringement of copyright and related rights on the Internet. The types of administrative offenses and crimes against the violation of intellectual property rights are considered. It was found out that administrative responsibility is stipulated for infringement of rights to objects of intellectual property right, illegal distribution of copies of copyright works, violation of copyright and related rights on the Internet and violation of legislation regulating the production, export, import of disks for laser reading systems. It was established that criminal liability is stipulated for violation of rights to objects of copyright and related rights, industrial property objects and illicit circulation of disks for laser reading systems and control marks. It is substantiated that insufficient level of knowledge in the field of intellectual property of police officers, lack of common methods of conducting expert appraisals on the fact of violation of intellectual property rights and low number of experts in the field of intellectual property is negatively reflected in the fight against counterfeit and pirated goods.

Key words: intellectual property rights, protection, violation of rights, National Police of Ukraine, the MIA of Ukraine